

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 259

van **CHRIS JANSSENS**

datum: 24 januari 2018

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**

VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Luchtkwaliteit Genk-Zuid - Monitoring en maatregelen

Industrie en verkeer in de omgeving van Genk-Zuid zorgen er al jarenlang voor luchtverontreiniging en milieuhinder. Vooral de concentraties nikkel en chroom in de lucht liggen hoger dan in de rest van Vlaanderen. Sinds 2006 worden daarom de luchtkwaliteit en de mogelijke gevolgen voor de gezondheid in de buurt van het industrieterrein Genk-Zuid nauwlettend opgevolgd. Hiervoor werd een provinciale stuurgroep opgericht waarin lokale en bovenlokale overheden zetelen.

Nadat uit de resultaten van de humane biomonitoring (2009-2011) een gezondheidsimpact bleek, werd een emissieplan gelanceerd. Dit was een dynamisch actieplan om de uitstoot en effecten van schadelijke stoffen in Genk-Zuid terug te dringen. Verschillende lokale en bovenlokale actoren hebben een rol in de uitvoering van het plan.

Eind 2013 bleek dat de luchtkwaliteit in en rond de industriezone Genk-Zuid was verbeterd en ook de gemiddelde jaarresultaten van de meeste metingen leken veelbelovend. Vanzelfsprekend was de economische crisis van 2008-2009 hier niet vreemd aan. De totale productie van onder andere het staalbedrijf Aperam daalde in die jaren en ook de saneringsmaatregelen van het bedrijf zorgden voor een daling van de nikkelconcentraties.

Toch worden in het gebied nog steeds hoge waarden chroom en nikkel gemeten. Bij staalproducent Aperam benadrukken ze dat de resultaten van de luchtmetingen elk jaar positiever zijn. Er zouden in 2017 door het bedrijf ook nog extra maatregelen worden genomen om de impact op de Genkse luchtkwaliteit zo klein mogelijk te houden.

De VMM (Vlaamse Milieumaatschappij) stelde op 18 januari 2018 de nieuwe meetresultaten van de luchtkwaliteit in Genk-Zuid en omgeving voor. Uit deze nieuwe meetcampagne blijkt dat de nikkelconcentraties in Genk-Zuid in 2016 en 2017 opnieuw zijn gestegen. In de periode van augustus 2016 tot juli 2017 lag het gemiddelde voor nikkel met 19 nanogram (ng) per kubieke meter net onder de Europese streefwaarde van 20 ng per kubieke meter. Vorig jaar was er overigens opnieuw een stijging van de productievolumes bij staalproducent Aperam.

De gemiddelden van chroom en mangaan blijven in Genk hoe dan ook verhoogd ten opzichte van andere meetplaatsen in Vlaanderen. Volgens het Agentschap Zorg en Gezondheid (AZG) blijft er een verhoogd risico op gezondheidseffecten bestaan door de aanwezigheid van zware metalen in de omgevingslucht. Dit risico is het hoogst in de nabijgelegen woonzones ten noordoosten van de industriezone Genk-Zuid.

In de milieuvergunning van 25 september 2014 is aan het bedrijf Aperam opgelegd dat de exploitant binnen een termijn van drie jaar na het definitief verkrijgen van de vergunning een studie moest uitvoeren die een bronbepaling inhoudt, evenals de technisch en economisch haalbare maatregelen determineert om een verdere daling van de emissies van nikkel en zeswaardig chroom te realiseren. Deze studie moest ter goedkeuring worden voorgelegd aan het Agentschap Zorg en Gezondheid.

De minister antwoordde op schriftelijke vraag nr. 288 van 26 januari 2017 van collega Danen dat alvorens eventueel "bijkomende maatregelen" te overwegen of "een uitspraak te doen over de verwachte gevolgen van een productiestijging", het noodzakelijk is om het resultaat van het onderzoek van het bedrijf en de maatregelen die het op basis van dit onderzoek voorstelt, te evalueren.

In de Stuurgroep leefmilieukwaliteit Genk-Zuid zetelen ook verschillende Vlaamse overheidsdiensten.

1. Heeft het betrokken bedrijf inmiddels de noodzakelijke studie aan het betrokken agentschap bezorgd en wat is de evaluatie door de Vlaamse overheid van dit onderzoek ? Met andere woorden, hoe denkt de minister op basis van dit onderzoek de nikkel- en chroomconcentraties te laten dalen?
2. Is het lopende 'actieplan' (dat loopt tot 2020) voor de verdere reductie van zeswaardig chroom voldoende rechtstreeks gerelateerd aan de betrokken studie of liep dit actieplan al eerder?
3. Wat is de precieze bijdrage van de betrokken Vlaamse overheidsdiensten in het verbeteren van de luchtkwaliteit in Genk-Zuid?
4. Neemt de minister nog bijkomende initiatieven rond deze problematiek?

ANTWOORD

op vraag nr. 259 van 24 januari 2018

van **CHRIS JANSSENS**

1. Het Agentschap Zorg en Gezondheid valt onder de bevoegdheid van minister Vandeuren.
2. Het betrokken bedrijf heeft in navolging van een bijzondere vergunningsvoorwaarde tegen september 2017 een studie laten uitvoeren die een bronbepaling inhoudt, evenals een onderzoek naar technisch en economisch haalbare maatregelen om een verdere daling van nikkel- en zeswaardig chroomemissies te realiseren. De hierin voorgestelde maatregelen hebben vooral betrekking op het nog beter beheersen van diffuse emissies en een onderzoek naar een aantal procesaanpassingen in het continu gieten en brandsnijden die verder gaan dan het toepassen van de Beste Beschikbare Technologie. De afdeling Handhaving van het departement Omgeving volgt de verdere uitvoering van deze maatregelen op.
3. De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) meet in 2018 volgende pollutanten: fijn stof (fracties PM₁₀ en PM_{2,5}), polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's), vluchtige organische stoffen, kwik, zware metalen in fijn stof, depositie van dioxines en PCB. De VMM rapporteert deze resultaten jaarlijks in haar rapport "Luchtkwaliteit in het Vlaamse Gewest" en een rapport dat de luchtkwaliteit in Genk in detail toelicht. De afdeling Vlaams Planbureau voor Omgeving (VPO) van het departement Omgeving heeft een studie laten uitvoeren om de bronnen van PAK's te bepalen en hieraan gepaste maatregelen te koppelen. De resultaten van deze studie werden op de provinciale stuurgroep van 19 januari 2016 voorgesteld. Het onderzoek toont aan dat er in de winter slechts kleine verschillen zijn in PAK's-gehalten met het landelijk controlegebied Houtem. Naast verkeer is houtverbranding een belangrijke bron van PAK's. In de zomer zijn de PAK's gehalten in de lucht hoger in Genk dan in een landelijk gebied. Vooral het verkeer is dan de oorzaak van het verschil. Deze studie toont geen verschillen tussen gebieden of leeftijden voor de aanwezigheid van PAK's in het lichaam. Bovendien waren in Genk-Zuid de gehalten van PAK's in het lichaam vergelijkbaar met andere Vlaamse en buitenlandse studies. Om de PAK's-gehalten verder te laten dalen, wordt samen met lokale actoren de aanpak versterkt met bijkomende acties rond de voornaamste bronnen van PAK's, namelijk verkeer, gebouwverwarming, houtverbranding, roken en voeding. Deze acties worden momenteel uitgevoerd. Naast deze studie is de afdeling VPO mede-opdrachtgever van de nieuwe humane biomonitoring-campagne die in Genk-Zuid werd opgezet. In deze campagne worden opnieuw 14- en 15-jarige jongeren bemonsterd in hetzelfde aandachtsgebied als in 2011. De resultaten van deze campagne worden in het voorjaar van 2018 verwacht. De afdeling Handhaving oefent het toezicht uit op de naleving van de milieuhygiëneregelgeving bij hinderlijke inrichtingen van klasse 1 en past bestuurlijke remediërende handhaving toe indien er overtredingen op de milieuwetgeving vastgesteld worden. Dit houdt voor Genk-Zuid in:
 - de uitvoering van het jaarlijkse milieu-inspectieplan met acties die betrekking hebben op specifieke controles bij bedrijven in Genk-Zuid;
 - de uitvoering van het GPBV-inspectieprogramma voor wat de GPBV-bedrijven in Genk-Zuid betreft;
 - de uitvoering van het Seveso-inspectieprogramma voor wat de Seveso-bedrijven in Genk-Zuid betreft.

Voor een bedrijf heeft de afdeling Handhaving aan de vergunningverlenende overheid een verzoek ingediend tot bijstelling van de milieuvoorwaarden. Bij besluit van 18 oktober 2017 heeft de deputatie van Limburg gevolg gegeven aan dit verzoek in die zin dat aan het bedrijf de opmaak van een milieuaudit wordt opgelegd waarin bijzondere aandacht moet worden besteed aan de geleide en diffuse emissies van PCB's en dioxines. Het bedrijf heeft beroep aangetekend tegen deze beslissing. De beroepsprocedure loopt nog.

4. De campagnes "Gezond uit eigen grond" (sensibilisatie over gezond tuinieren) en "Stook slim" (sensibilisatie over binnen en buiten stoken) lopen ook de volgende jaren verder. Op basis van de resultaten van de nieuwe HBM-campagne zal worden nagegaan of hiervoor ook nog bijkomende initiatieven noodzakelijk zijn. In uitvoering van het Milieuhandhavingsprogramma 2015-2019 van de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu zullen de hierin opgenomen thema's "Controles m.b.t. de beperking van de emissie en de verspreiding van zware metalen naar de lucht" en "Controles inzake de beperking van de emissie van dioxines en dioxineachtige PCB's bij schrootverwerkende bedrijven" blijvende aandacht krijgen inzake handhaving, zowel wat de bedrijven in Genk-Zuid betreft, als de andere betrokken bedrijven in het Vlaamse Gewest.